

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Francisci Toleti S. R. E. Cardinalis Summa Casuum
Conscientiæ, Sive De Instructione Sacerdotum Lib. VII**

Toledo, Francisco de

Coloniæ Agrippinæ

12. De intelligentia prædictorum, iuxta extrauagantem Martini V.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40916

De intelligentia predictorum iuxta extrauagantem Martini Quinti.

CAPVT XII.

DOctrina præcedentis capituli, quantum ad communicationem cum excommunicatis, quamuis secundum ius antiquum vniuersaliter procedat, tamen limitanda est post extrauagantem Martini V. quæ in fauorem fidelium facta est, ad euitanda multa pericula, quæ ex participatione cum excommunicatis contingebant; placuit enim Martino Pontifici, ne fideles multum detrimenti paterentur, eos non semper obligare, quoscumque excommunicatos vitare, quantum ad communicationem illo versiculo contentam. *Os orare, vale, communicatio, mensa negatur*: nisi duos tantum, nempe percussores Clericorum notorios, & nominatim excommunicatos, postquam denunciati, & declarati fuerint. Ceteros verò, siue à iure, siue ab homine, etiam nominatim excommunicatos, non tamen denunciatos, non teneri vitare, sed licere fidelibus in diuinis, & humanis cum ipsis communicare: quod quidem privilegium, non in fauorem cedit ipsorum excommunicatorum, quasi liceat ipsis excommunicatis, illis duobus exceptis, communicare, sicut licet non excommunicatis; hoc enim non ita est; ipsi enim excommunicati nullum ex hoc utilitatem reportant: sed semper tenentur abstinere à communione fidelium; vt bene adnotarunt Doctor. Nauar. de pœnit. d. 6. cap. 1. §. labore, & Couar. relect. cap. alma mater. p. priori. §. 2. numer. 11.

Hanc extrauagantem refert Antoni. 3. p. tit. 26. cap. 3. Ang. excom. 8. §. 3. & Sotus in 4. d. 22. q. 1. art. 4. cuius tenor est, qui sequitur: Ad euitandum scandala, & multa pericula, quæ conscientijs timoratis contingere possent, Christi fidelibus tenore præsentium misericorditer indulgemus, quod nemo deinceps à communione alicuius, Sacramentorum administratione, vel receptione, aut alijs quibuscumq; diuinis, intus, & extra, prætextu cuiuscumque censuræ, aut sententiæ ecclesiasticæ, à iure, vel ab homine generaliter promulgatæ, teneatur abstinere, vel aliquem vitare, aut interdictum ecclesiasticum obseruare, nisi sententia, vel censura huiusmodi fuerit illata contra personam, Collegium, Vniuersitatem, Ecclesiam, Communitatem, vel locum certam, à Iudice publicata, vel denunciata

specia-

specialiter, & expresse, constitutionibus Apostolicis, & alijs in contrarium facientibus non obstantibus quibuscumque. Saluo, si quem pro sacrilega manus iniectione in Clericum, in sententiam latam à Canone, adeo notorie confiterit incidisse, quod factum non possit aliqua tergiversatione celari, nec aliquo suffragio excusari: nam a communione illius, licet denunciatus non fuerit, volumus abstinere, iuxta canonicas sanctiones. Hæc Martini extrauagans. Et quamuis Doctores quidam recentiores dicant, non sic legendam esse prædictam extrauagantem, sed aliter, & ex lectione sua colligant notorios excommunicatos, quamuis non sint percussores clericorum, nec denunciati, esse etiam vitandos, tamen quia non probant suam correctionem, visum est mihi stare prædictis Doctoribus grauissimis, & fide dignissimis, quibus adhæsit communis usus; fideles enim, tam Romæ quam alibi, non vitant conuersationem cum excommunicatis, etiam notorijs, nisi nominatim excommunicati, & denunciati sint, aut publice percussores Clericorum. Aduerte autem, posse aliquem nominatim esse excommunicatum, & non denunciatum: sicut enim Iudex præcipiat alicui, vt sub pena excommunicationis lata sententiæ compareat in iudicio, & hic contumax, nec comparet, excommunicatus statim est, & nominatim tamen non denunciatus. Denunciari autem dicitur, quando declaratur à Iudice, eum contraxisse excommunicationem talem. Ante denunciationem ergo, non tenemur eum vitare, nec est recipienda Gloss. in cap. à nobis i. ver. quisque de sent. excom. quæ excommunicatum nominatum illum esse affirmat, qui excommunicatur à Canone his verbis: Quisquis furtum commiserit, sit excommunicatus. Hoc rejiciendum est, vt falsum, & contra communem sententiam Doct. vt notat Couuar. in cap. alma mater. prior. part. relect. §. 2. num. 8. affirmans, illum esse nominatim excommunicatum, qui hoc notatur censura, expresso nomine proprio, aut aliquot appositis signis, quæ certe, & absque vilo dubio significant eum qui excommunicatur. per l. nominatim, ff. de cond. & dem. monstr.

Aduerte autem, denunciationem posse fieri per Ordinarium excommunicati, licet ipse non excommunicauerit. Abb. post Inno. in c. pastoralis. §. verum, in fin. de appell. arg. cap. i. de i. i. quæst. 3. & cap. 1. de treg. & pac. Quod tamen limitat Dec. in d. §. verum, col. 4. ver. extra Gloss. quando quis in excommu-

nicatio

nicationem incidisset ex dispositione iuris: sed ab homine excommunicatum dicit ipse non posse denunciari ab illo, qui non excommunicauit; quoniam causa per vnum incepta, per alium absq; causa non potest perfici. & ad c. i. de treg. & pac. responderi habere locum in eo, qui excommunicauit, vt verba expressa sonant. Aduerte vltius, si sententia excommunicationis lata ab homine sit nulla, fieri non posse publicationem, seu denunciationem; si autem est valida, & ab illa, postquam contracta est, directe, vel indirecte non est appellatum, denunciatio fieri non potest. Si vero est appellatum, & sciat excommunicatus, se iam excommunicatum, per appellationem sequentem non impeditur denunciatio. Si autem est ignorans, appellatio interposita secundum Host. impedit denunciationem. ita Henric. Boic. in c. pastoralis, §. verum, num. 15. de app. appellatio enim post latam excommunicationem impedit denunciationem in ignorante; non autem in sciente se esse excommunicatum. Cæterum, si sententia excommunicationis lata est à iure, & est notorius excessus, absque citatione, & declaratione potest iudex denunciare excommunicatum: si vero excessus non est notorius, reo non vocato, & declarato, in canonem incidisse, denunciatio fieri non debet. Abb. in c. peruenit. i. num. 5. de appell.

De effectibus proprijs maioris excommunicationis.

CAPVT XIII.

EXcommunicationis effectus, qui magis proprie effectus vocari possunt, consideremus: hi autem multi sunt, quorum primus est; eos, qui cum excommunicato in eodem crimine, propter quod excommunicatus est, participant, ita affici, vt pariter sint excommunicati eadem excommunicatione. ita habetur c. nuper. de sent. excomm. vbi aduertendum est cum Panor. c. contingit. i. de sen. excomm. duò esse necessaria, vt participans cum excommunicato, eius excommunicationem contrahat; vnum, quod participet in eodem crimine, propter quod ille alter excommunicatus est, dando auxilium, consilium, fauorem. Alterum est, vt ista participatio sit, postquam iam commissum est crimen, & contracta est iam ab illo excommunicatio: vnde, qui excommunicato, postquam excommunicatus est, modo aliquo ex prædictis in crimine

C

illo,